

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **I. K.**, proti žalovanému: **Obvodný pozemkový úrad v R.**, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného č. D 131-2007/00779-13J zo dňa 20. novembra 2007, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č.k. 21 S 11/2008-21 zo dňa 16. apríla 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 21 S 11/2008-21 zo dňa 16. apríla 2008 **z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d' a ľ š i e k o n a n i e.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline napadnutým uznesením č.k. 21 S 11/2008-21 zo dňa 16. apríla 2008 zastavil konanie a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Zastavenie konania podľa ustanovenia § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku odôvodnil oneskoreným podaním žaloby proti rozhodnutiu žalovaného č. D 131-2007/00779-13J zo dňa 20. novembra 2007. Podľa názoru krajského súdu rozhodnutie žalovaného bolo žalobcovi doručované na adresu, ktorú sám žalobca určil na doručovanie: D. K. Prvý pokus o doručenie dňa 23. novembra 2007 bol neúspešný, doručovateľ opakovane doručenie dňa 26. novembra 2007. Aj druhý pokus o doručenie bol neúspešný, preto doručovateľ v ten istý deň uložil zásielku na pošte. Lehota pre podanie žaloby v zmysle ustanovenia § 250b ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku žalobcovi uplynula dňa 29. januára 2008. Žalobca podal žalobu na pošte až 11. februára 2008. Na základe toho krajský súd považoval žalobu za oneskorene podanú. Rozhodnutie krajského súdu prevzala D. K. dňa 9. mája 2008 (rozhodnutie súdu jej bolo adresované do vlastných rúk).

Žalobca podal proti tomuto rozhodnutiu v odvolacej lehote odvolanie, v ktorom navrhol uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Poukázal na problémy s doručovaním. O doručovaní rozhodnutia žalovaného nevedel; nenašiel žiaden záznam o doručovaní zásielky. Na konanie poštového doručovateľa sa už viackrát ústne sťažoval na pošte. Doručovateľ však túto skutočnosť poprel a žalobca ju nemal ako preukázať. Stáva sa, že aj keď sa nachádza v mieste bydliska, doručovateľ mu zásielky nedoručí, iba zanechá odkaz; stáva sa tiež, že tieto odkazy si v poštovej schránke ani nenájde. Žiadal preto, aby súd

preveril, či k prvému doručovaniu skutočne prišlo dňa 23. novembra 2007. Uviedol, že po zanechaní druhého oznamu dňa 26. novembra 2007 manželka žalobcu bola zásielku na pošte prevziať, čo svedčí o tom, že preberaniu poštových zásielok sa nevyhýba. Podľa jeho názoru krajský súd nesprávne aplikoval ustanovenie § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku – žalobca sa domnieva, že toto ustanovenie platí, len ak si adresát zásielku vôbec nepreberie. Podľa žalobcu bola zásielka riadne prevzatá dňa 14. decembra 2007 a teda jeho žaloba bola podaná v zákonnej dvojmesačnej lehote.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania, pretože odvolanie smerovalo proti uzneseniu a rozhodnutie bolo napokon zrušené (§ 214 ods. 2 písm. c/, písm. e/ Občianskeho súdneho poriadku).

V predmetnej právnej veci je spornou otázkou doručenia rozhodnutia žalovaného č. D 131-2007/00779-13J zo dňa 20. novembra 2007 žalobcovi. Okrem toho sa Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zaoberal otázkou, či zásielky preberala oprávnená osoba. Doručovanie oprávnenej osobe má okrem iného význam pre zisťovanie splnenia podmienok pre fikciu doručenia, resp. dodržanie lehoty pre podanie žaloby, oprávneného prostriedku, atď.

V správnom konaní aj v súdnom preskúmovacom konaní žalobca označil za adresu doručovania: „D. K.“. Neuvedol pritom, či D. K. je oprávnená preberať zásielky, ktoré sú určené jemu do vlastných rúk, prípadne či jej udelil na preberanie zásielok plnomocnenstvo, ktoré by inak mal založiť do administratívneho aj súdneho spisu. Neoznámil ani, či D. K. je jeho zástupkyňou v konaní, či už zvolenou alebo ustanovenou.

V správnom konaní je otázka doručovania do vlastných upravená v ustanovení § 24 a nasl. Správneho poriadku. Podľa ustanovenia § 24 ods. 1 Správneho poriadku sa dôležité písomnosti, najmä rozhodnutia, doručujú do vlastných rúk adresátovi alebo osobe, **ktorá sa preukáže jeho splnomocnením na preberanie zásielok.** Obdobne je tomu aj v súdnom preskúmovacom konaní, v ktorom môže účastník konania žiadať o doručenie písomnosti i na adrese iného miesta v Slovenskej republike, ak na takéto miesto môže byť písomnosť doručená zákonom predpísaným spôsobom, prípadne zvoliť si zástupcu pre doručovanie (§ 49 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Zo spisu však jednoznačne nevyplýva, či D. K. je zvolenou zástupkyňou žalobcu na doručovanie, príp. aj na iné úkony. D. K. nie je účastníčkou tohto súdneho konania, nie je možné, aby bez ďalšieho preberala zásielky určené do vlastných rúk žalobcovi I. K. Na to, aby mohla preberať zásielky určené žalobcovi do vlastných rúk, musí mať súd bez pochybností preukázané, že je splnomocnenou

osobou na preberanie zásielok adresovaných žalobcovi, t.j. v súdnom spise musí byť výslovne uvedené, že D. K. je na tento účel splnomocnená žalobcom. V prípade, že tomu tak nie je, je nutné adresovať zásielky priamo na meno žalobcu, na adresu P. X, B., prípadne s poznámkou „u D. K.“. V tomto prípade je možné sa domnievať, že zásielku prevzala neoprávnená osoba, v tomto štádiu konania je jedinou oprávnenou osobou prebrať zásielky adresované žalobcovi do vlastných rúk samotný žalobca.

Fikcia doručenia nastáva za podmienok uvedených v ustanovení § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

V prípade náhradného doručovania je uvedeným ustanovením konštruovaná právna fikcia, že účinky doručenia písomností nastanú ex lege po uplynutí stanovenej doby aj voči tomu, kto písomnosť fakticky neprevzal. Účelom fikcie v práve je posilniť právnu istotu. Právna fikcia, ako nástroj odmietnutia reality právom, je nástrojom výnimočným, striktno určeným pre naplnenie tohto jedného z hlavných ústavných postulátov právneho poriadku v podmienkach právneho štátu. Aby mohla právna fikcia svoj účel naplniť (dosiahnutie právnej istoty), musí rešpektovať všetky náležitosti, ktoré s ňou zákon spája. Ak nie sú všetky právne náležitosti splnené, súd nie je oprávnený naplnenie fikcie konštatovať.

Základným predpokladom náhradného doručenia podľa § 47 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku je skutočnosť, že adresát nebol zastihnutý na adrese doručenia, hoci sa na tejto adrese v čase doručenia, ale aj počas plynutia úložnej doby, zdržiaval (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 94/2000, uverejnený v časopise Zo súdnej praxe č. 1/2001). Tento predpoklad nie je daný nielen pri dlhodobej neprítomnosti adresáta na tomto mieste, ale aj pri krátkodobom (prechodnom) pobyte v čase doručenia mimo adresy doručenia, napr. z dôvodu liečenia, dovolenky a pod., ktoré však účastník konania musí nado všetku pochybnosť preukázať.

Pokiaľ teda všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č.k. I. ÚS 119/07-22 zo dňa 27.septembra 2007).

Uvedeným postupom krajského súdu došlo v konaní k procesným pochybeniam, ktoré viedli k odňatiu možnosti konať pred súdom na strane žalobcu, pretože nemohol uplatniť svoje procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok

poskytuje (predkladať podania súdu, vyjadrovať sa k podaniam žalovaného, zúčastniť sa na pojednávaní) na ochranu jeho hmotnoprávných práv. Za danej situácie, keď krajský súd nemal preukázané, či zásielky pre žalobcu preberala oprávnená osoba, a v prípade, že išlo o oprávnenú osobu, či sa skutočne v mieste doručovania zdržiavala (prvý pokus o doručenie, druhý pokus o doručenie, v deň uloženia zásielky a nasledujúce tri dni, kedy si mohla prísť zásielku prevziať na pošte).

Na základe týchto skutočností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č.k. 21 S 11/2008-21 zo dňa 16. apríla 2008 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/ v spojení s § 221 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

V ďalšom konaní sa Krajský súd v Žiline zameria na zistenie, či D. K. je splnomocnenou zástupkyňou žalobcu na preberanie zásielok a v prípade, že tomu tak je, či sa zdržiavala v mieste a v čase doručovania ako aj počas plynutia úložnej doby na adrese uvedenej v súdnom spise. Po vyriešení týchto otázok bude pokračovať v konaní zákonným spôsobom. V ďalšom konaní rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Krajský súd v Žiline je viazaný právnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveným v tomto uznesení (§ 226 Občianskeho súdneho poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 14. augusta 2008

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová